

1876 • 2001
125 år

**Statistisk sentralbyrå
1876-2001**

– glimt fra historien

Direktionen har tilkjendegivet Personalen, at den
billigere vilkårede Fritid i Kontortiden (se Side 4)
indskrænkes saaledes, at man kun forlader Kontoret,
naar det er absolut nødvendigt. For Damernes.
Festkommende tillades dog noget større Fritid.
Avislæsning i Kontoret er forbudt.
30 December 1883.

Doge Henri Aarsjellstr. N. R. Butz

Forord

Den 1. juli 2001 er det 125 år siden Statistisk sentralbyrå ble grunnlagt. Senere er det ved rundingen av hvert 25-års jubileum blitt utarbeidet en særskilt melding, som har beskrevet utviklingen i Statistisk sentralbyrå og i offisiell statistikk i perioden. Meldingene som ble skrevet ved jubiléene i 1901, 1926, 1951 og 1976, er gjengitt i publikasjonen *Statistisk sentralbyrå 100 år: 1876–1976* (SØS 28).

I forbindelse med 125 års jubiléet vil bokverket *Statistikkens historie* bli gitt ut høsten 2001.

Den foreliggende oversikten gir en skisse over Statistisk sentralbyrås historie og er ment å gi leseren et raskt overblikk over utviklingen fram til 2001.

Statistisk sentralbyrå
Oslo/Kongsvinger
Mai 2001

Svein Longva

125 1876 • 2001
år

Det statistiske Centralbureau 1876

blir opprettet med
i alt 15 funksjonærer.
Lokaler i bygningen «...paa
Hjørnet af Lille Grændsegade
og Arbeidergaden»

Anders Nicolai Kiær 1877
utnevnes til
direktør

A. N. Kiær.

1878

Forhistorien

I 1797 ble det opprettet et felles dansk/norsk tabellkontor. Formålet var blant annet å lage tabeller som tillot å sammenligne landene. Få år etter 1814 ble det tatt initiativ til en samlet, sammenhengende statistisk framstilling av de befolkningsmessige, næringsmessige og økonomiske forhold i Norge. Dette førte til Jens Krafts seks binds statistiske beskrivelse av kongeriket Norge som kom ut i perioden 1820 til 1835. I 1827 ble det besluttet at amtmennene til bestemte tider skulle sende inn beretninger om de økonomiske forholdene i amtene.

Alt fra 1837 begynte man regelmessig offentliggjøring av statistiske tabeller for kongeriket. For å få oppgaver som tillot sammenligninger mellom amtene og samtidig oppsummeringer til rikstall og studier av utviklingen fra en periode til neste, ble det i 1839 bestemt at rapportene skulle følge et fast mønster.

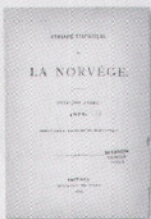
En av dem som forstod betydningen av å ha et koordinert statistisk system, var A. N. Kiær. Han ble fra 1861 knyttet til Tabellkontoret, som lå under Departementet for det Indre. Samme år ble det besluttet at all offisiell statistikk skulle samles og utgis i en serie publikasjoner med ensartet form og utstyr; Norges Offisielle Statistik. Kiær tok initiativ til at Det statistiske Centralbureau ble grunnlagt i 1876 som selvstendig institusjon, og ble dets første sjef, en stilling han hadde til 1913.

Norges offisielle statistikk – NOS

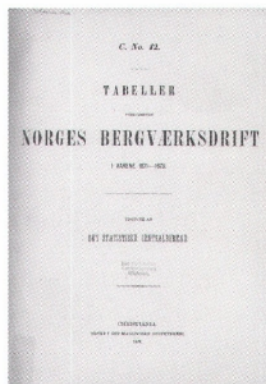
De første publikasjonene i serien Norges Offisielle Statistik – NOS – kom i 1861, med temaer som handel og skipsfart, sunnhetstilstand og medisinalforhold og tabeller over spedalske i Norge.

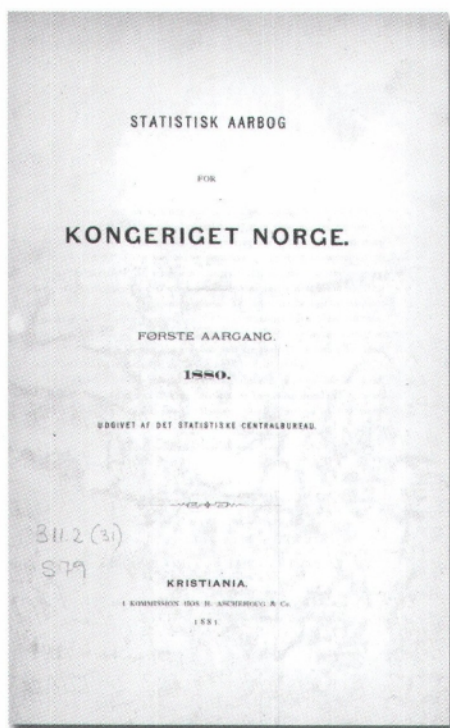
En av de første NOS'ene utgitt av Det statistiske Centralbureau er *Tabeller vedkommende Norges Bergværksdrift i Aarene 1871–1873* (NOS, Ældre Række (I), C. No. 12). Samme år (1876) ble også *Kommunale Forholde i Norges Land- og Bykommuner i Aarene 1872 og 1873* utgitt. Publikasjonen *Tabeller vedkommende Folke-mængdens Bevægelse i Aaret 1872* er også en av de tidlige. På omslaget har denne publikasjonen «Udgiven i Aaret 1876», mens det på tittelsiden står «Christiania. Trykt i Det Steenske Bogtrykkeri 1877».

nuaire Statistique de la Norvège 1879
kom ut for første
gang i 1879

Det statistiske Centralbureau 1880
flytter til nye lokaler
sammen med «den
geografiske opmaaling»

1881 *Statistisk Aarboeg for Kongeriget Norge* er datert 1880, men kom ikke ut før i 1881

1882 De første *Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau* utgis (månedlig). Serien skifter navn flere ganger i løpet av årene og fra 1998 blir 115 års papirtradisjon brutt da *Statistisk månedshäfte* blir et rent webprodukt

1883

Meddelelser

fra

Det statistiske Centralbureau.

Første Bind.	No. I.	1882.
Indhold: 1. Forord. — 2. Rigets Folkemængde 1875—80 (Side 2). — 3. Thinglæste og afmæste Panteheftelser samt afholdte Eksekutioner, Udpantninger og Trangsauktioner 1876—80 (Side 4). — 4. Toldintraderne maanedvis fra Juli 1880 til Januar 1882 (Side 22). — 5. Brændevins- og Malt-Tilvirkning samt Afgift deraf fra September 1880 til December 1881 (Side 22). — 6. Ind- og Udførsel af de vigtigste Artikler 1878—1881 (Side 23).		

1884

1885 Det Internasjonale statistiske institutt (ISI) opprettes

ISI

Internasjonalt statistisk samarbeid kom i stand i form av kongresser fra ca. 1850. Norge deltok fra starten. I 1885 ble det internasjonale statistiske instituttet (ISI) opprettet. Medlemskap var basert på innvoting av nominerte kandidater. ISI har deretter hatt møter annet hvert år. Statistisk sentralbyrås direktør Petter Jakob Bjerve var president for instituttet i perioden 1971–1975.

1886

15
Arbeidslønninger
1875—1885.

Tabel 2. Oppgave over Arbeidslønninger i Rigets Byer.

No.	Landsdele.	1	2	3	4	5	6	7	8
		Tjenestekarle. ¹⁾				Tjenestepiger. ¹⁾			
		1870.	1875.	1880.	1885.	1870.	1875.	1880.	1885.
	I. Rigets Byer ²⁾	Kr. 158	Kr. 208	Kr. 203	Kr. 224	Kr. 63	Kr. 76	Kr. 78	Kr. 85
	II. Byerne amtsvis.								
1	Smaalene	143	210	213	234	67	75	73	83
2	Akershus	168	215	200	200	55	84	90	81
3	Kristiania	152	180	200	275	72	106	88	110
4	Hedemarken	130	180	200	200	64	76	72	80
5	Kristians	126	180	160	180	60	80	80	90
6	Buskerud	149	250	210	238	61	90	83	83
7	Jarlsberg og Laurvik	165	240	233	224	59	75	76	100
8	Bratsberg	179	244	218	195	55	74	80	85
9	Nedenes	179	225	218	250	59	70	68	76
10	Lister og Mandal	150	155	220	210	52	56	64	64
11	Stavanger	121	167	180	156	50	55	50	57
12	Bergen	160	267	200	200	68	79	80	80
13	Nordre Bergenhus	112	120	120	140	60	64	67	68
14	Romsdal	159	220	213	188	57	68	70	75
15	Søndre Trondhjem	160	240	200	250	64	88	86	100
16	Nordre Trondhjem	140	180	160	175	59	74	70	83
17	Nordland	188	160	240	270	56	62	72	78
18	Tromsø	240	240	200	300	68	80	90	80
19	Finmarken	180	230	220	247	75	89	80	90
	III. De større Byer. ²⁾								
1	Fredrikshald	140	190	—	275	64	76	—	93
2	Fredrikstad	148	200	225	240	64	80	100	72
3	Moss	140	240	—	240	72	72	50	80
4	Hamar	160	180	200	200	64	76	72	80
5	Kongsberg	120	260	200	200	56	80	80	100
6	Drammen	180	—	210	250	72	—	80	80

Tabell fra Arbeidslønninger,
NOS No. 61, 1888.Lønnsstatistikk for første
gang lagt fram i egen
publikasjon 1888SSB flytter til lokaler i
Kronprindsens gate 2Første nordiske sjef-
statistikermøte ble
arrangert i Kristiania 1889Folketelling: 1890
Folkemengde 2 000 917,
31 prosent bodde i
tettbygde strøk

Nordisk samarbeid

Det nordiske statistiske samarbeidet kom i stand i 1889. Da hadde de nordiske sjefstatistikkerne møte i Kristiania. Formålet med møtet var å komme fram til større ensartethet i presentasjonen av resultater fra folketellinger. Samarbeidet omfattet etter hvert stadig flere statistikk-områder. Eksempelvis ble det i 1926 enighet om å bruke felles lister ved klassifikasjon av dødsårsaker. I perioden etter krigen økte samarbeidet ytterligere. Nordisk råd hadde sin første sesjon i 1953 og vedtok å opprette et nordisk statistisk sekretariat fra 1968. Sekretariatet ble lagt til Danmarks Statistik.

Sekretariatet ble nedlagt 1. januar 1997. Ledelsen av det nordiske statistiske samarbeidet og sekretariatsfunksjonen går nå på omgang mellom landene i ett år om gangen. Fra og med 1997 holdes det separate sjefsmøter hvert år, i tillegg til mindre møter som arrangeres i forbindelse med EØS-samarbeidet. Hvert tredje år holdes det møter med større deltakelse fra hvert land. Samarbeidet innen de ulike statistikk- og organisasjonsområder foregår nå i rundt 40 kontaktnett. Nordisk statistisk årbok kom for første gang i 1963.

I.

Smaalenes Amt.

Underdanigst Beretning

om Smaalenes Amts økonomiske Tilstand m. V.
i Femaaret 1891—1895.

A. Landdistriktet.

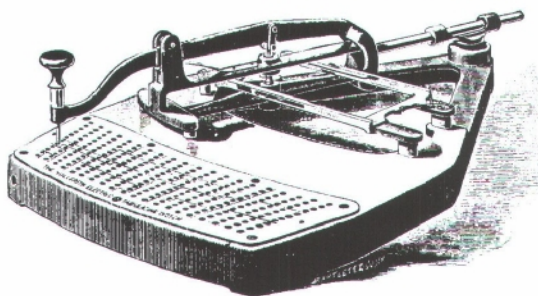
1. Jordbrug.

Høstudbyttet i Amtet i Aarene 1891—1895 faldt som nedenfor anført:

Aar.	Ho.	Rug.	Vaarsæd.	Poteter.
1891.....	Som et Middelsaar.	Som et Middelsaar.	Under et Middelsaar.	Under et Middelsaar i 2/3 af Herrederne og angrebne af Tørraadnenhed.
1892.....	Vel et Middelsaar.	Vel et Middelsaar.	Vel et Middelsaar.	Tildels under et Middelsaar og angrebne af Tørraadnenhed.

Fra Beretninger om Amternes økonomiske Tilstand i Femaaret 1891-1895, NOS Tredie Række No. 315, 1899.

Hollerith punchemaskin,
brukt ved folketellingen 1900.

Den repræsentative Undersøgelsesmethode

Direktør Kiær presenterte byråets erfaringer med utvalgsundersøkelser første gang på møtet i Det internasjonale statistiske institutt i Bern i 1895. Han møtte betydelig motstand mot tanken om at bare et utvalg av personer kan benyttes for å gi et godt bilde av hele befolkningen. Ved dette tidspunktet hadde ikke Kiær ennå fått bearbejdet resultatene fra de to undersøkelsene; inntekts- og formuesundersøkelsen og levekårsundersøkelsen, der han brukte «den repræsentative undersøgelsesmethode». Det hadde han 9. april 1897 da han i et foredrag i Viten-skapsselskapet sammenlignet resultater fra utvalgsundersøkelser med resultater fra folke- og bolig tellingen 1890.

1891

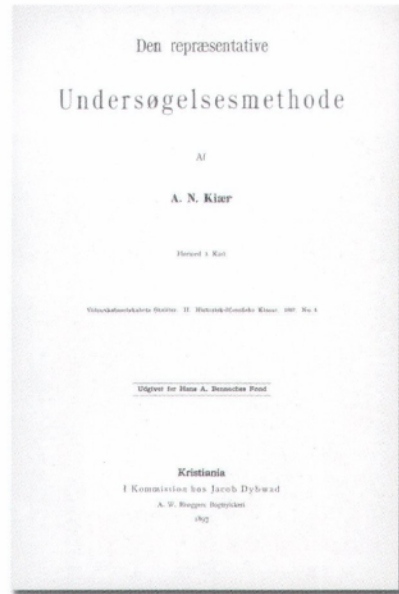
1892 Serien *Socialstatistiske Under-søgelser* opprettes

1893

1894 De første hullkortmaskinene kommer

1895 Den repræsentative Under-søgelsesmethode presenteres på ISI-møte i Bern

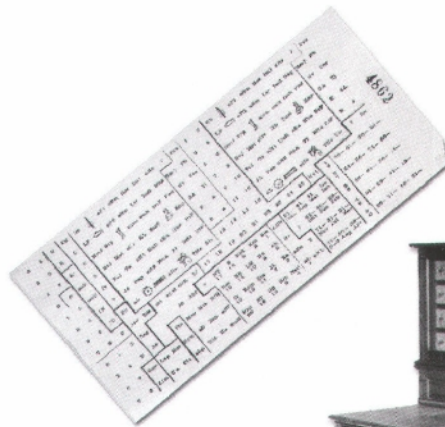
1896

*Den repræsentative
Undersøgelsesmethode* 1897
offentliggjøres i Videnskabs-
selskabets Skrifter

1898

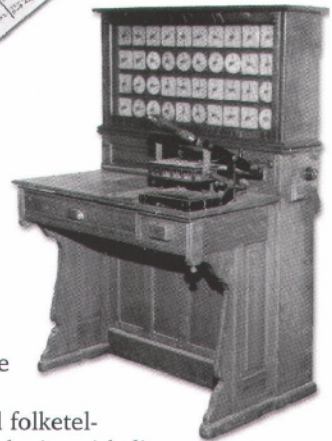
ISI-møte i Kristiania 1899

Folketelling: 1900
Folkemengde 2 240 032,
36 prosent bodde i
tettbygd strøk

Den elektriske metode

Allerede i 1894 ble den første Hollerith hullkortmaskinen levert, men det var først med folketellingen 1900 at den nye teknologien virkelig ble tatt i bruk. Det ble brukt 21 punchmaskiner og tre tellemaskiner. Hver maskin ble betjent av tre damer, som arbeidet skift på fire timer. Gjennomsnittlig ble det behandlet ca. 700 kort i timen. Menn og kvinner ble kjørt på hver sin maskin.

Folketellinger

Den første folketellingen i Norge ble holdt i 1769, men allerede i årene 1664–1666 ble det holdt en telling av alle menn i bygdene, unntatt i Finnmark. En lignende telling ble holdt i 1701. Regelmessige folketellinger fikk vi først fra 1801. Denne tellingen ble etterfulgt av en ny i 1815. Deretter fulgte en telling hvert tiende år til og med 1875. For å komme i takt med tellingene i andre land, ble neste folketelling gjennomført i 1890, og siden den gang har det vært tellinger hvert tiende år (unntatt i 1940).

Folke- og bolig tellingen 2001 er historiens siste telling der folk selv må fylle ut skjema. Etter denne tellingen vil registeret for grunneiendommer, adresser og bygninger (GAB-registeret) bli helt oppdatert, slik at det blir mulig å lage statistikk direkte fra registeret – på samme måte som vi nå lager statistikk om befolkning ut fra opplysningene i bl.a. folkeregisteret.

- 1901 23 fast ansatte i 1901:
- 1 direktør
 - 1 underdirektør
 - 2 byråsjefer
 - 1 kongelig fullmektig
 - 7 sekretærer
 - 11 assistenter

1902

1903

3. Personliste over Folketallet 3 December 1900.									
Personen		Fødselsdato		Fødselssted		Fødselsnummer		Fødselsår	
1		2		3		4		5	
6		7		8		9		10	
11		12		13		14		15	
16		17		18		19		20	
21		22		23		24		25	
26		27		28		29		30	
31		32		33		34		35	
36		37		38		39		40	
41		42		43		44		45	
46		47		48		49		50	
51		52		53		54		55	
56		57		58		59		60	
61		62		63		64		65	
66		67		68		69		70	
71		72		73		74		75	
76		77		78		79		80	
81		82		83		84		85	
86		87		88		89		90	
91		92		93		94		95	
96		97		98		99		100	
101		102		103		104		105	
106		107		108		109		110	
111		112		113		114		115	
116		117		118		119		120	
121		122		123		124		125	
126		127		128		129		130	
131		132		133		134		135	
136		137		138		139		140	
141		142		143		144		145	
146		147		148		149		150	
151		152		153		154		155	
156		157		158		159		160	
161		162		163		164		165	
166		167		168		169		170	
171		172		173		174		175	
176		177		178		179		180	
181		182		183		184		185	
186		187		188		189		190	
191		192		193		194		195	
196		197		198		199		200	
201		202		203		204		205	
206		207		208		209		210	
211		212		213		214		215	
216		217		218		219		220	
221		222		223		224		225	
226		227		228		229		230	
231		232		233		234		235	
236		237		238		239		240	
241		242		243		244		245	
246		247		248		249		250	
251		252		253		254		255	
256		257		258		259		260	
261		262		263		264		265	
266		267		268		269		270	
271		272		273		274		275	
276		277		278		279		280	
281		282		283		284		285	
286		287		288		289		290	
291		292		293		294		295	
296		297		298		299		300	
301		302		303		304		305	
306		307		308		309		310	
311		312		313		314		315	
316		317		318		319		320	
321		322		323		324		325	
326		327		328		329		330	
331		332		333		334		335	
336		337		338		339		340	
341		342		343		344		345	
346		347		348		349		350	
351		352		353		354		355	
356		357		358		359		360	
361		362		363		364		365	
366		367		368		369		370	
371		372		373		374		375	
376		377		378		379		380	
381		382		383		384		385	
386		387		388		389		390	
391		392		393		394		395	
396		397		398		399		400	
401		402		403		404		405	
406		407		408		409		410	
411		412		413		414		415	
416		417		418		419		420	
421		422		423		424		425	
426		427		428		429		430	
431		432		433		434		435	
436		437		438		439		440	
441		442		443		444		445	
446		447		448		449		450	
451		452		453		454		455	
456		457		458		459		460	
461		462		463		464		465	
466		467		468		469		470	
471		472		473		474		475	
476		477		478		479		480	
481		482		483		484		485	
486		487		488		489		490	
491		492		493		494		495	
496		497		498		499		500	
501		502		503		504		505	
506		507		508		509		510	
511		512		513		514		515	
516		517		518		519		520	
521		522		523		524		525	
526		527		528		529		530	
531		532		533		534		535	
536		537		538		539		540	
541		542		543		544		545	
546		547		548		549		550	
551		552		553		554		555	
556		557		558		559		560	
561		562		563		564		565	
566		567		568		569		570	
571		572		573		574		575	
576		577		578		579		580	
581		582		583		584		585	
586		587		588		589		590	
591		592		593		594		595	
596		597		598		599		600	
601		602		603		604		605	
606		607		608		609		610	
611		612		613		614		615	
616		617		618		619		620	
621		622		623		624		625	
626		627		628		629		630	
631		632		633		634		635	
636		637		638		639		640	
641		642		643		644		645	
646		647		648		649		650	
651		652		653		654		655	
656		657		658		659		660	
661		662		663		664		665	
666		667		668		669		670	
671		672		673		674		675	
676		677		678		679		680	
681		682		683		684		685	
686		687		688		689		690	
691		692		693		694		695	
696		697		698		699		700	
701		702		703		704		705	
706		707		708		709		710	
711		712		713		714		715	
716		717		718		719		720	
721		722		723		724		725	
726		727		728		729		730	
731		732		733		734		735	
736		737		738		739		740	
741		742		743		744		745	
746		747		748		749		750	
751		752		753		754		755	
756		757		758		759		760	
761		762		763		764		765	
766		767		768		769		770	
771		772		773		774		775	
776		777		778		779		780	
781		782		783		784		785	
786		787		788		789		790	
791		792		793		794		795	
796		797		798		799		800	
801		802		803		804		805	
806		807		808		809		810	
811		812		813		814		815	
816		817		818		819		820	
821		822		823		824		825	
826		827		828		829		830	
831		832		833		834		835	
836		837		838		839		840	
841		842		843		844		845	
846		847		848		849		850	
851		852		853		854		855	
856		857		858		859		860	
861		862		863		864		865	
866		867		868		869		870	
871		872		873		874		875	
876		877		878		879		880	
881		882		883		884		885	
886		887		888		889		890	
891		892		893		894		895	
896		897		898		899		900	
901		902		903		904		905	
906		907		908		909		910	
911		912		913		914		915	
916		917		918		919		920	
921		922		923		924		925	
926		927		928		929		930	
931		932		933		934		935	
936		937		938		939		940	
941		942		943		944		945	
946		947		948		949		950	
951		952		953		954		955	
956		957		958		959		960	
961		962		963		964		965	
966		967		968		969		970	
971		972		973		974		975	
976		977		978		979		980	
981		982		983		984		985	
986		987		988		989		990	
991		992		993		994		995	
996		997		998		999		1000	
1001		1002		1003		1004		1005	
1006		1007		1008		1009		1010	
1011		1012		1013		1014		1015	
1016		1017		1018		1019		1020	
1021		1022		1023		1024		1025	
1026		1027		1028		1029		1030	
1031		1032		1033		1034		1035	
1036		1037		1038		1039		1040	
1041		1042		1043		1044		1045	
1046									

1906

Statistikkloven 1907

Lov om tilveiebringelse af opgaver til den officielle statistik, gav hjemmel for at det kunne hentes inn oppgaver for statistiske formål fra privatpersoner og næringsdrivende. Loven slo fast at oppgavene ikke kunne brukes til andre formål enn til statistikkproduksjon og ikke skulle offentliggjøres på en slik måte at de kunne skade den enkelte oppgavegiver. Loven gjaldt helt til ny statistikklov kom i 1989.

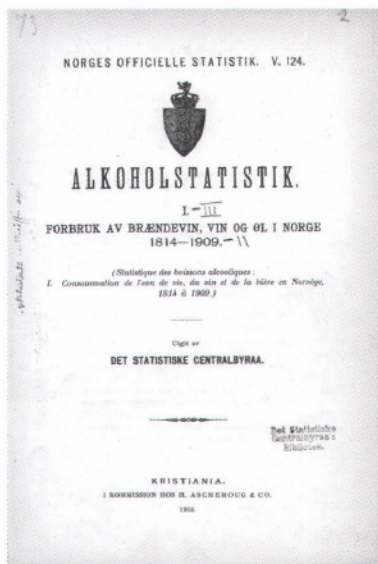
Statistikkloven av 1907 1907

Jordbrukstelling, den første med oppgaver over areal

Jordbrukstellingen 1907

Dette var den første særskilte jordbrukstellingen. Fra 1835 – da den første alminnelige telling vedrørende jordbruk og fedrift ble holdt – hadde disse tellingene blitt holdt sammen med folketellingene.

1908

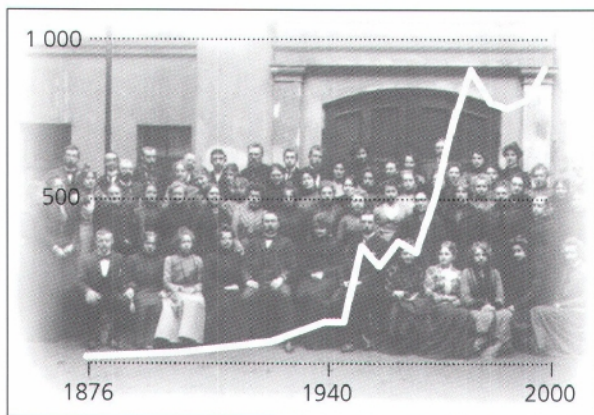
Fabrikkstelling 1909

Folketelling: 1910
Folkemengde 2 391 782,
39 prosent bodde i
tettbygde strøk

Alkoholstatistikk

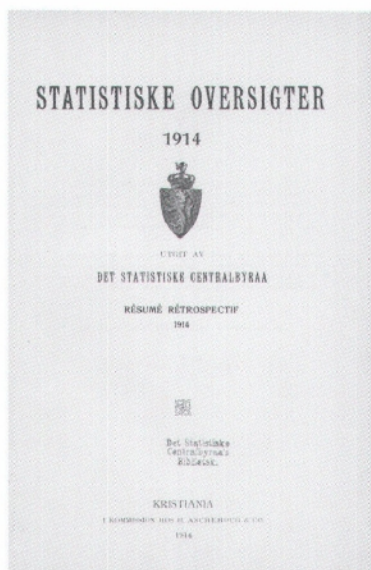
En undersøkelse av tilvirkning og forbruk av brennevin, vin og øl tilbake til 1814 ble foretatt av Statistisk sentralbyrå i 1910, og resultatene ble lagt fram i NOS V 124.

Håndverkstelling – den første (og eneste) i sitt slag

Kurven viser antall årsverk 1876–2000.

Fotografiet viser personalet i Det statistiske Centralbureau tidlig på 1900-tallet.

Statistiske Oversikter

Første *Statistiske Oversikter* ble utgitt i 1914. Det var en publikasjon som gav et tilbakeblikk i tall over Norges utvikling på forskjellige områder så langt tilbake som det fantes statistikk. Denne publikasjonen har senere kommet i flere nye utgaver, fra 1968 under navnet *Historisk statistikk*. Den siste utgaven er fra 1994.

1911

1912

1913 Nicolai Rygg ble utnevnt til direktør

Første utgave av *Månedssstatistikk over vareomsetningen med utlandet*

1914 Første utgave av *Statistiske Oversikter*

1915

Produksjonstelling for
industrien

1916

Statistisk årbok

Den første *Statistisk Aarbog for Kongeriget Norge* har årsangivelsen 1880, men kom ikke ut før i 1881. Men allerede to år tidligere – i 1879 – kom den franske utgaven: *Annuaire Statistique de la Norvège*. Dette var sannsynligvis uttrykk for at man prioriterte de utenlandske brukerne.

Den første årboka inneholdt 85 tabeller og 120 sider. Allerede i tabell 1 finner vi den første trykkfeilen, men pga. den omstendelige trykkeprosessen, er dette rettet et annet sted i boka! Her ser vi også hvordan man den gang skrev kvadratkilometer: □ kilometer.

1917

Fram mot århundreskiftet økte omfanget av tabeller gradvis og nye elementer kom til; i 1892 introduserte man kildehenvisninger, i 1897 tok man i bruk en ny emnegruppering og 1898 fikk årboka et vedlegg med internasjonale tabeller, da som nå utarbeidet i samarbeid med de nordiske statistikkbyråene. Fra og med 1886-utgaven ble årboka tospråklig, som den var helt fram til 1996, da det igjen ble laget separate utgaver. I mellomtiden var imidlertid fransk byttet ut med engelsk i 1952.

Jordbrukstelling

1918

Før 1897 bestod tabellene bare av absolutte tall, men dette året ble det laget en rekke tabeller som også inneholdt relative fordelinger – prosenttabeller – og forholdstall. En annen nyhet ble introdusert i 1901, nemlig en «Grafisk fremstilling av de forskjellige Landes Handelsflaader». Diagrammet – som av trykketekniske grunner ble laget som eget vedlegg – var en type volumdiagram, basert på en meget innfløkt beregning og krevde derfor en halv side med forklarende tekst. Året etter ble antallet diagrammer økt, og fram til og med 1912 var det hvert år et eget grafisk vedlegg. Deretter skulle det gå mer enn 80 år før årboka igjen fikk grafiske framstillinger.

1919

I 1901 kostet årboka 1 kr, noe som skulle tilsvare ca. 50 kr i 2000. Tatt i betraktning at volumet har økt til omtrent det femdobbelte, er derfor dagens pris på 250 kr omtrent på samme nivå som dengang.

Gunnar Jahn
utnevnes til
direktør

Gunnar Jahn

1920

Folketelling:
Folkemengde 2 649 775,
45 prosent bodde i
tettbygde strøk

Fra århundreskiftet økte omfanget betraktelig og i 1924 passerte man 200 tabeller og 300 sider. Nå synes man tydeligvis at det fikk være nok: I forordet i 1924 heter det således: «Statistisk Årbok 1925 er i stor utstrekning omredigert, bl.a. for å innskrenke bokens omfang.» Det samme skjedde året etter, da man også gikk over til å betegne årboka «...med det år i hvilket den kommer ut».

I årene 1943–44 kom det ikke noen årbok, fordi tyskerne forlangte at den franske teksten skulle byttes med tysk. «Dette ville Byrået ikke medvirke til, og utarbeidelsen av årboka ble derfor sabotert» heter det i forordet til 1945-utgaven, som derfor ble ekstra omfangsrik.

Nå skjedde det ingen store endringer før omleggingen på midten av 1990-tallet. Årbokas hundreårsjubileum i 1981 ble forbigått i stillhet, ja den var sannsynligvis den eneste årboka i byråets historie, hvor det ikke ble foretatt en eneste endring fra året før (ut over den årlige oppdateringen)! 1996 innførte man igjen grafikk i årboka og begynte å utgi separat norsk og engelsk utgave. Dermed var man på en måte tilbake til utgangspunktet ca. 100 år tidligere, også på den måten at grafene nå som da var i farger. Men forrige gang var de i fire farger.

Prinsipielt vedtak

Statens forenklings- og sparekomité tilrådte i 1923 at alle offisielle statistikker som ikke av administrative årsaker måtte utarbeides av vedkommende fagorgan, burde sentraliseres i Byrået. Året etter ble det fattet et vedtak av stor prinsipiell betydning for arbeidet med utviklingen av et nasjonalt statistisk system. For å sikre en sterkere koordinering av statistikkproduksjonen ble det da avgjort at Statistisk sentralbyrå skulle bestemme utformingen av all statistikk som ble publisert i serien Norges Offisielle Statistikk (NOS). Dette gjaldt også den statistikken som fremdeles ble utarbeidet utenfor Statistisk sentralbyrå.

Engrosprisindeksen

Statistisk sentralbyrås engrosprisindeks (fra 1989 – prisindeks for førstegangsomsetning innenlands) går tilbake til januar 1923, men ved hjelp av andre indekser – forretningsbladene *Farmand* og *Økonomisk Revue* utarbeidet begge uveide engrosprisindekser som henholdsvis dekket periodene 1891–1926 og 1913–1941 – kan den føres tilbake til 1891.

1921	
1922	
1923	Statens forenklings- og sparekomité kom med sine forslag
1924	
1925	Betydelig vekst og sentralisering av statistikkarbeidet

1926

Skogbrukstelling

I 1917 vedtok Stortinget at det skulle foretas en taksering av landets treforråd, tilvekst, foryngelsesforhold mv. og at det skulle opprettes en egen institusjon, Landsskogstakseringen. Stortinget vedtok også at det skulle samles inn oppgaver over de enkelte skogeiendommers areal og avvirkning ved en skogbrukstelling. Tellingen ble gjennomført over flere år, og resultatene ble publisert i 1927.

Skogbrukstelling 1927

Årlig industristatistikk

Første utgivelse i serien
Statistisk-økonomisk oversikt

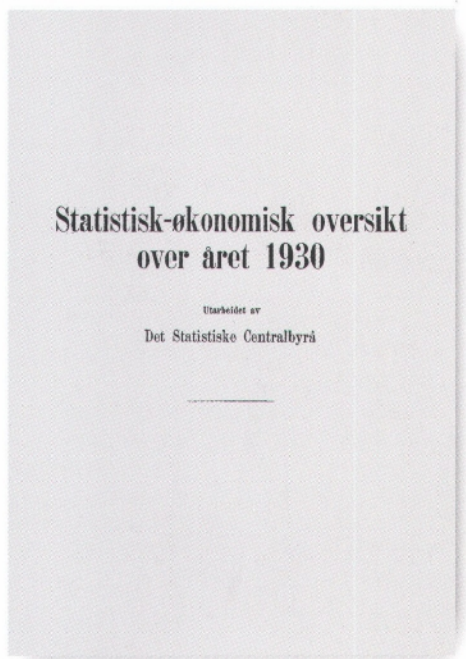
Økonomisk utsyn

Med unntak av krigsårene, som ble beskrevet i en større samlet oversikt, har SSB siden 1922 årlig utarbeidet egne oversikter over landets økonomiske utvikling, først under navnet *Statistisk-økonomisk oversikt*, senere omdøpt til *Økonomisk utsyn*. Publikasjonen ble i en periode trykt som vedlegg til det årlige statsbudsjettet. Nå publiseres *Økonomisk utsyn* i serien *Økonomiske analyser*.

1928

Jordbrukstelling med egen pelsdyrtelling 1929

Folketelling: 1930
Folkemengde 2 814 194,
47 prosent bodde i
tettbygde strøk

Utenrikshandel

Fullstendig statistikk over Norges utenrikshandel med varer finnes fra 1835. Fra 1851 ble statistikken årlig. I årene 1835–1865 inneholdt statistikken bare mengdetall. Beregnede verditall ble innført fra 1866. Tollmyndighetene gjennomførte i 1922 verdideklarasjon for utførselen og fra 1932 også for innførselen. Fra 1953 fulgte varegrupperingen i statistikken FNs Standard internasjonale handelsklassifikasjon (SITC) som grupperer varene etter bearbeidingsnivå. Tolldeklarasjoner med tilpasning til en internasjonal varenomenklatur ble første gang tatt i bruk i 1959. I 1988 ble den internasjonale varegrupperingen HS – Harmonisert System, som bygger på materialtyper – innført i både tolltariffen og i statistikken. I dag bruker nesten alle land dette systemet. SSBs utenriks-handelsstatistikk grupperes etter begge inndeling.

Alfabetisk Register

over Indførselsartiklerne (Tabel No. 2) med Angivelse af deres
Løbe-No. i Toldtariffen.

(Table alphabétique des marchandises importées.)

L.-No.	Side.	Gruppe.	L.-No.	Side.	Gruppe.
1. Alun	22	20	44. Brændevin paa Flasker...	8	6
2. Ammoniak og dens Salte...	22	20	45. Brændevin og Spiritus paa		
3. Apothekervarer, andre	8	5d	anden Emballage.....	9	6
4. Aske af Træ	21	20	46. Æther eller Naphta	9	6
5. Asphalt, Jorcbeg etc.	21	20	47. Edikeether.....	9	6
6. Baade med Inventarium	27	24	48. Æther spirituosus etc.	9	6
7. Bark og Barketrakt.	19	17b	49. Lugtende Vande etc.	17	13
8. Bast samt Trevler af Kokos	19	17b	50. Brød af Hvede	8	5d
9. Bast i Arbejde: Matter til			51. — - Rug	8	5d
— Pakning	21	19	52. Buxesæler	12	9e
10. — Reb og Garn	21	19	53. Cacao-Bønner.....	6	4b
11. — andet Arbejde	21	19	54. Cacaomel, Chocolate etc. .	6	4b
12. Ben, uforarbejdede	14	10c	55. Cathec.....	19	16
13. — i Arbejde	10	11c	56. Champignonner	8	5c
14. Bomul etc.	14	10c	57. Citronsyre etc.	8	5d
15. Blegpulver	22	20	58. Couleur til Brændevin ..	19	16
16. Blomster, naturlige	20	17c	59. Dividivi	(19)	(16)
17. — kunstige	13	9e	60. Drøv	10	7
18. — Dele deraf, ellers (13)	(13)	(9e)	61. Dyr: Heste og Føl	4	1
19. Blyant	21	20	62. — Faar og Lam	4	1
20. Blyantsdiger	21	20	— Hornkvæg, stort og		
21. Blyantspennet etc.	23	21c	— smaat	4	1
22. Bleg og Blegpulver.....	21	19	— Svin	4	1
Bomuld og Bomuldsvarer:			— andre	4	1
23. Bomuld	9	7	63. Fisk, syltet, krydret etc. .	4	2
24. Bomuldsvat	11	9c	64. Klipfisk	4	2
25. Bomulds garn, farvet	10	8	Tørfisk	4	2
26. — andet	10	8	Sild	4	2
27. Seiludg etc.	11	9c	Fisk, ellers	4	2
28. Fiskegarn	10	8	65. Pølser og Tungter	4	2
29. Teier, hvoraf en Halvmeter			66. Rullepølser	4	2
i Kv. veier 100 Gr. eller mere	11	9c	67. Corned Beef etc.	4	2
30. Baand, Bændler etc.	11	9c	Andre tilberedte Madvarer af		
31. Dreil og Damask	11	9c	Dyr, hermetisk nedlagte etc.	4	2
32. Trikotage	11	9c	68. Kjød, roget	4	2
33. Indfældinger til Skjorter ..	11	9c	Fleak	4	2
34. Blonder, Bobbinet etc.	11	9c	69. Kjød, ellers	4	2
35. Andre: klare eller aabne ..	11	9c	Fleak	4	2
36. — trykkede	11	9c	70. Edike paa Foustager	9	6
37. — flerfarvede, ikke tryk-			71. — — Flasker	9	6
— keide	11	9c	72. Etaler med Barbersager etc.	24	23a
38. — helt ensfarvede eller			73. Blyhvidt og Zinkoxyd.....	19	16
blegede	11	9c	74. Cochenille og Indigo	19	16
39. — ublegede	11	9c	75. Malerfarver, revne i Olie ..	19	16
40. Borax og Borsyre	22	20	76. Farvetræ, helt	19	16
41. Brandsprøiter	27	24	— raspet	19	16
42. Brevtasker etc.	16	11b	Farvestofte, andre etc.	19	16
43. Brillor etc.	23	21b	77. Stearin etc.	16	12a
			78. Stearinlys	17	13
			79. Talg etc.	16	12a

1931

1932

1933 Utarbeidelsen av månedlig
produksjonsindeks for industri-
en tar til. Indeksen viser i dag
produksjonsutvikling innen
oljeutvinning, bergverksdrift,
industri og kraftforsyning

1934

1935

Bedriftstelling 1936

Bedriftstelling i 1936

Denne tellingen blir regnet som en av de viktigste i mellomkrigsårene. Den gav en detaljert oversikt over store deler av næringslivet.

Organisering

I mesteparten av mellomkrigsårene var SSB organisert i fire kontorer, hvert med en byråsjef som leder. I 1938 ble det dessuten opprettet et personlig byråsjefembete for lederen av kommunalstatistikken og tilsvarende for jordbruksstatistikken og -telling. SSB hadde dermed fem ordinære kontorer og et tellingskontor.

1937

Alt i 1946 hadde antall fagkontorer økt til 10. Forskningsavdelingen ble etablert i 1950, og fra 1965 hadde SSB tre avdelinger; fagavdeling, forskningsavdeling og produksjonsavdeling. Senere ble det også etablert administrasjonsavdeling og informasjonsavdeling. Utover på slutten av 1970- og 1980-tallet ble det etablert en ordning med underavdelinger. I 1991 ble den foreløpig siste omfattende omorganisering gjennomført. Da ble det opprettet tre statistikkavdelinger, forskningsavdelingen fortsatte, og det ble etablert en administrasjonsavdeling som også omfattet IT og informasjon og publisering. Kontorene ble erstattet av seksjoner, som i de fleste tilfeller var større enn de tidligere kontorene. Avdeling for samordning og utvikling ble opprettet i 1994 med seksjonene for IT, Informasjon og publisering og Statistiske metoder og standarder. Da avdelingen ble avviklet i 2000, fortsatte disse seksjonene som seksjoner uten avdelingstilknytning.

1938

Jordbrukstelling: 1939
214 378 gårdsbruk
over fem dekar

Folketellingen ble 1940
utsatt til 1946

Krigsårene

Krigsårene beskrives vanligvis som en passiv tid for SSB. Administrativt fortsatte det meste som før. Okkupasjonsmakten blandet seg ikke inn i daglig drift. I oktober 1944 ble direktør Gunnar Jahn arrestert og senere avsatt, men den nye direktøren som ble tilsatt overtok ikke stillingen.

I disse årene ble det ikke satt i gang ny statistikk. Folketellingen i 1940 ble sløyfet, og arbeidet med ordinær statistikk ble også svært forsinket.

Samtidig tok SSB på eget initiativ opp noen oppgaver med tanke på etterkrigsperioden. Allerede fra 1940 ble det samlet inn oppgaver over de direkte krigsskadene. Det ble også arbeidet med teoretiske opplegg og praktisk gjennomføring av beregninger over nasjonalinntekten i årene 1935 til 1943. I forbindelse med nasjonalinntektsberegningene ble det foretatt en undersøkelse over kapitalreduksjonen i Norge under krigen og en over okkupasjonskostnadene. Bakgrunnen for disse undersøkelsene var at «minister» Prytz som satt i Finansdepartementet henvendte seg til SSBs direktør med anmodning om å sette i gang undersøkelser over hvor mye den tyske okkupasjonen kostet Norge (publisert i 1945 som *Hva krigen kostet Norge*: Odd Aukrust og Petter Jakob Bjerve). Meningen var at dette skulle bli et statistisk grunnlag for norske erstatningskrav mot Storbritannia når krigen var over. Etter krigen ble imidlertid resultatene lagt fram av de norske representantene ved den Interallierte erstatningskonferansen i Paris høsten 1945, som grunnlag for det norske erstatningskravet overfor Tyskland. Arbeidet med å analysere den økonomiske utviklingen fortsatte under krigen, men de årlige statistiske-økonomiske oversiktene ble ikke utgitt da. I stedet ble det arbeidet med en større samlet oversikt over alle krigsårene, som ble utgitt høsten 1945; *Statistisk-økonomisk utsyn over krigsårene*.

1941

1942

1943 I 1943 bestemte okkupasjonsmyndighetene at statistikken ikke lenger skulle offentliggjøres, men bare brukes innen sentraladministrasjonen

1944

1945

Byrået har under krigen ikke kunnet sende ut sin statistikk som vanlig. Allerede tidlig grep okkupasjonsmakten inn og forbød å offentliggjøre enkelte publikasjoner, og fra 16. mars 1943 ble Byråets viktigere publikasjoner beslaglagt av det tyske sikkerhetspoliti, og intet ble sendt ut, unntatt engrosprisindeks og leveomkostningsindeks.

I dag sender vi ut Statistiske Meddelelser for 1944, som er ført à jour med tall for 1945 så langt det finnes oppgaver. Så snart råd er vil de andre publikasjoner komme.

Oslo, den 14. mai 1945.

Gunnar Jahn.

1946
Arne Skaug
utnevnes til
direktør

Arne Skaug

Folketelling:
Folkemengde 3 156 950,
50 prosent bodde i
tettbygde strøk

1947

Folkeregistrering

I 1946 ble det vedtatt en ny folkeregistreringslov som innførte obligatorisk folkeregistrering over hele landet. Skattedirektoratet hadde det administrative ansvaret. Den faglige funksjonen som sentralkontor for folkeregistrering ble lagt til Statistisk sentralbyrå. Begrunnelsen var at folkeregistrering ville gi et meget viktig statistisk materiale. Sentralkontoret var plassert i SSB til det i 1991 ble overført til Skattedirektoratet. I 1964 ble det, bl.a. på grunnlag av opplysninger i folketellingen i 1960, etablert et sentralt personregister, som danner grunnlag for dagens befolkningsstatistikk. Registeret er også ansvarlig for tildeling av fødselsnummer til hver enkelt person i landet, et uvurderlig hjelpemiddel i dagens statistikkproduksjon.

Forskningsavdelingen

Forskningsavdelingen ble etablert i 1950. Virksomheten som i begynnelsen bare var knyttet til nasjonalregnskap, konjunkturovervåking og skatteforskning, er senere utvidet bl.a. med miljø- og ressursforskning. I en lang periode lå også forskning knyttet til demografi og levekår i denne avdeling.

Internasjonalt finnes det ikke mange eksempler på at et statistisk sentralbyrå har så omfattende forskningsvirksomhet som i SSB.

Odd Aukrust:
Mangeårig direktør i
Forskningsavdelingen.

1949
Petter Jakob
Bjerve
utnevnes til
direktør

Petter Jakob Bjerve

Jordbrukstelling:
213 441 gårdsbruk

Folketelling: **1950**
Folkemengde 3 278 546,
52 prosent bodde i
tettbygde strøk

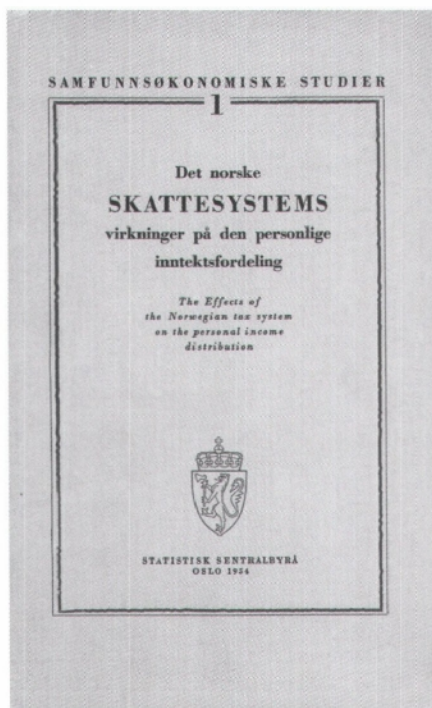
En standard for næringsgrup-
pering ble for første gang i
Norge utarbeidet i samband
med denne tellingen

Nasjonalregnskapet

Arbeidet med å bygge ut et detaljert nasjonalregnskap for Norge startet rett etter krigen. Oppgaven var å lage et systemopplegg som forente de norske tradisjonene med det beste i de internasjonale løsningene. I valget mellom ulike opplegg ble «varestrømsmetoden» valgt, supplert med særskilte beregninger for å skaffe viktige tall for inntektsfordelingen. Metoden er karakterisert ved at realøkonomiske hovedtall for økonomien bygges opp ved en detaljert analyse av vare- og tjenestestrømmene i samfunnet. Nasjonalregnskapet etter det nye systemopplegget forelå ferdig i 1952 etter seks års arbeid og dekket periodene 1930–1939 og 1946–1951. Hovedrevisjoner av nasjonalregnskapet ble gjennomført på 1970- og 1990-tallet.

Bedrifts- og foretaksregister

I forbindelse med bedriftstelling i 1953 bestemte Statistisk sentralbyrå at det ville bygge opp og vedlikeholde et permanent bedrifts- og foretaksregister med enheter gruppert etter næring. Dette ble senere brukt som utgangspunkt for statistiske undersøkelser hvor foretak og bedrift var naturlig enheter. Dette var et statistisk register uten meldeplikt for foretakene. Ajourholdet var basert på flere kilder.

1951

1952

1953 Bedriftstelling

1954 Første utgivelse i serien *Samfunnsøkonomiske studier* (SØS). Fra 1986 kalt *Sosiale og økonomiske studier*

1955 Første nummer av *Byråpraten* kom ut

Byråpraten
«Jeg vil foretrekke å uttale d med samme betoning som Byråkraten, men med tydelig p», i vinner av navnekonkurranse
Anne Stenerud

Bedrifts- og foretaksregisteret opprettes **1956**

Den første datamaskinen

I samarbeid med Norsk Regnesentral fikk SSB sin første datamaskin i 1958; Deuce (Digital Electronic Universal Computing Engine) fra English Electric. Maskinen vakte oppsikt allerede før den var installert, da det måtte hogges et stort hull i veggen i 4. etasje i Rådhusgt. 8 for å få maskinen på plass.

Deuce var egentlig bare en hullkortmaskin med stor kapasitet og liten driftssikkerhet (magnetbånd kom først noen år senere). Større regneoppgaver ble derfor kjørt to ganger for å sikre seg mot maskinfeil.

Skogbrukstelling **1957**

Publikasjonsserien
Artikler etableres

Ellers var det også mulig å få en liten ballerina til å danse på skjermen etter musikk fra Deuce. Et spill fulgte også med. Disse tingene blokkerte hele maskinen og ble derfor bare brukt ved demonstrasjoner. Men da skulle de slettes ikke brukes, da de kunne gi et feil inntrykk av virksheten i SSB.

Første elektroniske maskin (Deuce) ble innkjøpt **1958**

Forbruksundersøkelsene

På grunnlag av flere delundersøkelser ble det i 1958 presentert forbrukstall for hele befolkningen. Større forbruksundersøkelser ble gjennomført i 1967 og 1973. Fra 1974 ble forbruksundersøkelsene årlige.

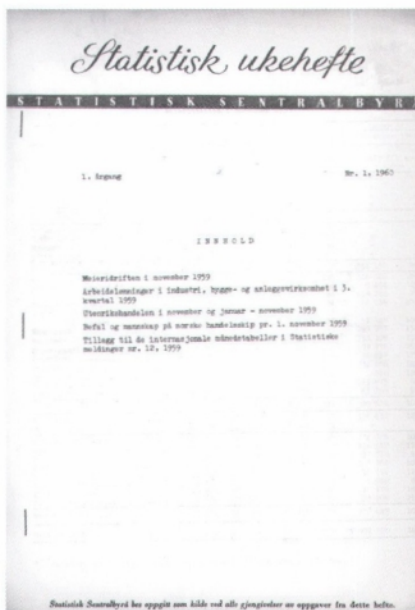
Konsumprisindeksen etablert, basert på Forbruksundersøkelsen i 1958 **1959**

Jordbrukstelling:
198 315 gårdsbruk

Fiskertelling: 60 897 fiskere.
22 044 gårdsbruk drevet av fiskere **1960**

Folke- og boligstelling:
Folkemengden 3 591 234,
57 prosent bodde i
tettbygde strøk

Det første Statistiske ukehefte utkom

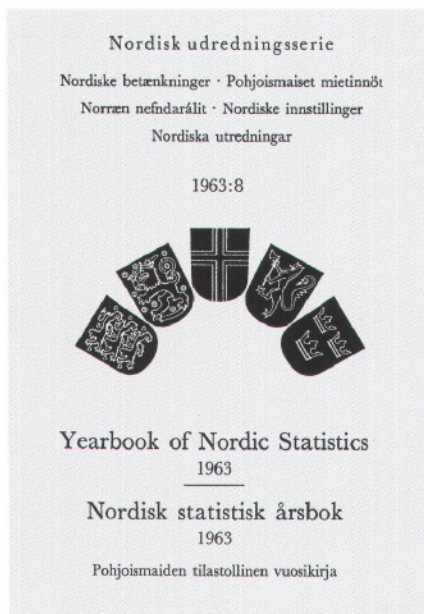

Konsumprisindeksen

Konsumprisindeksen går tilbake til 1959. Før denne tiden publiserte Statistisk sentralbyrå en levekostnadsindeks som refererte seg til forbruket i arbeiderfamilier i byer og industristeder og i jordbrukshusholdninger. Med bruk av denne og ulike andre indekser – f.eks. Oslo kommunes levekostnadsindeks (1901–1913) – kan indeksen føres tilbake til 1865.

Fiskeritelling

I 1960 ble den andre fiskeritellingen gjennomført. Behovet for en egen statistisk undersøkelse av fiskerinæringen var oppe til offentlig diskusjon allerede på 1930-tallet i forbindelse med debatten om kystens problemer, og på statsbudsjettet for 1939/40 ble det bevilget 100 000 kr til en slik undersøkelse. Krigen satte imidlertid en stopper for denne. Arbeidet ble gjenopptatt etter frigjøringen, blant annet i forbindelse med planleggingen av Folketellingen i 1946, og i 1948 ble den første Fiskeritellingen gjennomført. Tellingstidspunktet var 1. oktober. Tidspunktet var valgt etter en vurdering av når man ville treffe storparten av fiskerne hjemme samtidig som værforholdene ikke skulle være for ille. Det ble også foretatt en telling i 1971, og dette ble den foreløpig siste fiskeritelling.

1961 Første standard tabellprogram utviklet

1962 Eget hustrykkeri

Magnetbånd tas i bruk som lagringsmedium i tillegg til hullkort

1963 Bedriftstelling

Første utgave av *Nordisk statistisk årbok*

1964 Det sentrale personregisteret opprettes, og alle får sitt entydige fødselsnummer

1965

Større eget datamaskinanlegg
anskaffet; IBM 360/40

1966

Kongsvinger

I forbindelse med gjennomføringen av Folke- og bolig-tellingen 1960 ble det opprettet midlertidige revisjons- og kodegrupper i Stavanger, Trondheim og Bodø, og punchegruppe i Kongsvinger. Også i forbindelse med Folke- og bolig tellingen 1970 ble det etablert slike lokale grupper, men det var bare virksomheten i Kongsvinger som ikke bli lagt ned så snart tellingene var ferdig bearbeidet.

Intervjuorganisasjonen opp-
rettes med medarbeidere
spredt over hele landet

Skogbrukstelling

1967

Fra en liten punchestab i 1961 har SSB-Kongsvinger vokst til å bli en av de største arbeidsgiverne i kommunen. Fra starten og fram til midten av 1970-tallet var det SSB ledelse som bestemte omfanget og tempo i plassering av arbeidsoppgaver i Kongsvinger. I denne perioden var det særlig snakk om rutinepregede oppgaver, både for SSB og for andre statsinstitusjoner.

Nordisk statistisk
sekretariat opprettes

1968

Fra midten av 1970-tallet ble SSB trukket aktivt inn i myndighetenes arbeid med å dempe presset på arbeidsmarkedet i Oslo og skape ny virksomhet utenfor hovedstaden. De nye signalene fra myndighetene i 1974–1975 påla SSB å yte bidrag til distriktsutbyggingen som forutsetning for å få nye stillinger. Nå ble også faglig mer krevende og kvalifisert arbeid overført. En utredning om prinsippene for den framtidige arbeidsdelingen mellom Oslo og Kongsvinger forelå i 1978, og en konkret overføringsplan ble vedtatt i 1981. I 1983 ble imidlertid kravene til utflytting av statlige arbeidsplasser fra Oslo tonet ned i et rundskriv fra Kommunaldepartementet.

Gruppe for personmodeller
ble etablert, og fikk senere
navnet Sosioøkonomisk
forskningsgruppe

Jordbrukstelling:
154 977 gårdsbruk

1969

En viktig begivenhet var fullføring og innflytting i SSBs eget bygg i Kongsvinger i 1987. Ved inngangen til 2001 hadde SSB 903 medarbeidere, fordelt med 519 medarbeidere i SSB-Oslo og 384 i SSB-Kongsvinger. Det er betydelig flere kvinner enn menn blant medarbeiderne i

Kongsvinger. Etter SSBs omorganisering i 1991–1992, har flere avdelinger medarbeidere både i Oslo og i Kongsvinger. Avdeling for næringsstatistikk har all sin virksomhet lokalisert til Kongsvinger.

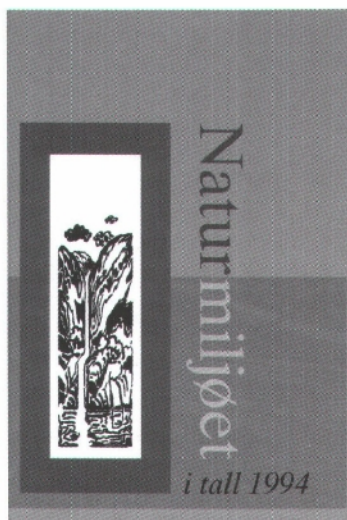
Folke- og bolig telling: 1970
Folkemengde 3 874 133,
66 prosent bodde i
tettbygde strøk

Miljøstatistikk og ressursregnskap

Statistikk om miljøforhold ble startet i SSB ved etableringen av kontor for arbeidsmarkedsstatistikk, miljø- og regionalstatistikk i 1974. Den første omfattende miljøstatistikkpublikasjonen var *Miljøstatistikk 1976 – Naturressurser og forurensninger*. I 1978 ble Gruppe for ressursregnskap etablert i Fagavdelingen, og aktiviteten på dette området vokste raskt. Regnskaper for areal, energi, fisk, mineraler og skog ble utviklet. Perioden 1978–1982 kan betegnes som ressursregnskapenes gullalder og virksomheten ble i stor grad tuftet på midler fra Miljøverndepartementet. I 1991 ble Seksjon for ressursregnskap og miljø opprettet i Avdeling for økonomisk statistikk med oppgave å videreføre ressursregnskap og miljøstatistikk. Ressurs- og miljøforskningen ble lagt til Seksjon for ressurs- og miljøanalyser i Forskningsavdelingen.

1971 Fiskeritelling: 35 027 fiskere.
7 607 gårdsbruk
drevet av fiskere

1972 Første publikasjonen i serien
Statistiske analyser

1973 Kjøp av maskinkapasitet hos
Statens datasentral (Honeywell
Bull H 6060), til erstatning for
egen IBM-maskin

Den første levekårsunder-
søkelsen gjennomføres

1974 Nye distriktstall utgis for
første gang (omdøpes i 1989
til *Regionalstatistikk*)

Første utgave av *Sosialt utsyn*

1975 Bedriftstelling 1974
gjennomføres

Den første miljøstatistikken utgis i serien *Statistiske analyser* 1976

Frimerker utgitt i anledning 100-års jubileet i 1976.

1977

ECE/CES

I mellomkrigstiden ble det under Nasjonenes Forbund opprettet en statistisk ekspertkomité som blant annet utarbeidet forslag til statistiske klassifikasjonssystemer. I 1947 ble FNs Economic Commission for Europe (ECE) opprettet med sete i Geneve. Viktige arbeidsområder var blant annet harmonisering og standardisering av statistikk i Europa. Sekretariatet for det statistiske samarbeidet i ECE er lagt til Geneve. Styringsgruppa for Statistical Division er Conference of European Statisticians (CES), som ble etablert i 1952.

1978

Den første landbrukstelling, dvs. kombinert jord- og skogbrukstelling. 125 302 gårdsbruk 1979

Antall medlemmer i ECE har økt i takt med veksten i antall selvstendige stater i Europa og har nå rundt 55 medlemsland. De viktigste oppgavene for CES er å koordinere det statistiske arbeidet i de områdene som hører inn under ECEs ansvarsområde, og identifisere, presentere og diskutere særlig viktige og interessante områder. Det var CES som tok initiativ til og utarbeidet «The Fundamental Principles of Official Statistics». Statistisk sentralbyrå har spilt en viktig rolle i CES, ved at direktør Petter Jakob Bjerve var leder for styringsgruppa (the Bureau) i en periode på 1970-tallet, og adm. direktør Svein Longva har hatt samme rolle fra 1999.

Folke- og boligstelling 1980

Første telling der registeropplysninger erstattet noen av skjemaopplysningene. I forbindelse med tellingen ble det installert nytt IBM-anlegg i SSB-Kongsvinger.

1980

Arne Øien
utnevnes til
adm. direktør

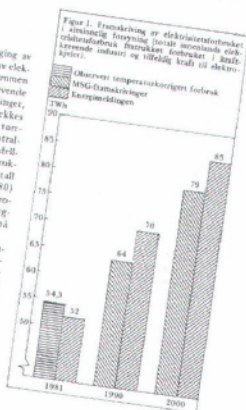
Folke- og boligstelling:
Folkemengde 4 091 132,
70 prosent bodde i
tettbygde strøk

Får vi et kraftoverskudd i 1990?

Svein Longva og Jon Rinde,
Økonomisk analytiskgruppe,
Statistisk Sentralbyrå

I debatten om den videre utbygging av norske vannkraft står framskrivninger av etterspørsel og tilbud i sentrale deler av elektrisitetsforbruket i kraftkrevende industri og i kraftkrevende tjenester, som beregningene omfatter i ekstrene rammer ved hjelp av den økonomiske modelleringen MSG gir anslag for elektrisitetsforbruket i årene framover som er lavere enn de tall som Norges framtidige energibruk og produksjon (energimeldingen). Dagens utbyggingsplaner for norske vannkraft er basert på energimeldingens tall.

I figur 1 er det gitt en sammenlignende framskrivning av energimeldingens og også reg. framskrivningene, anslår vår modell fram til et til 64 TWh, mens energimeldingens tall er 70 TWh. Forskjellen tilsvarende etter de utbyggingsplaner om lag 3 års til sammenhengende viktig å understreke at alle framskrivninger, ikke minst på energiområdet, er beheftet med stor usikkerhet.

1981 SSB får eget styre. Sentralbanksjef Hermod Skånland er styreleder 1981–1993

1982 Første nummer av Økonomiske analyser utgis

1983 Den første PCen tas i bruk

Fra møte i styringsgruppa i Conference of European Statisticians, 10.–11. november 1999, i Oslo.

Fra venstre direktør Paolo Garonna, Statistical Division, ECE, direktør Hallgrímur Snorrason, Hagstofa Íslands, og leder av styringsgruppa, direktør Svein Longva.

1984 Biblioteket hadde en bestand av bøker og tidsskrifter på 153 270 bind

1985 SSB hadde oppnevnt 30 rådgivende utvalg

1986

SSB-Kongsvinger flytter
inn i nybygde lokaler i
Oterveien 23

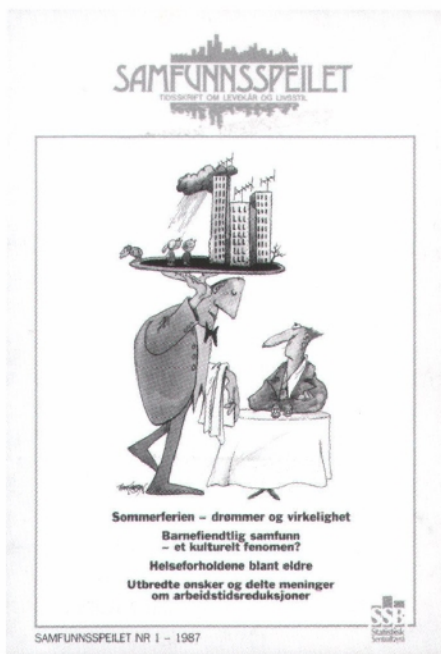
Første nummer av
Samfunnsspeilet utkom

1988

Landbrukstelling:
99 382 gårdsbruk

Ny statistikklov

Folke- og boligstelling: 1990
Folkemengde 4 247 546,
72 prosent bodde i
tettbygde strøk

Statistikkloven

Statistikkloven (av 16. juni 1989 nr. 54) pålegger Statistisk sentralbyrå spesielt å:

- Kartlegge og prioritere behov for offisiell statistikk.
- Samordne omfattende statistikk som blir utarbeidet av forvaltningsorganer.
- Utvikle statistiske metoder og utnytte statistikken til analyse og forskning.
- Gi opplysninger til statistisk bruk for forskningsformål og offentlig planlegging.
- Ha hovedansvaret (fra norsk side) for internasjonalt statistisk samarbeid.

Statistikkloven fastslår videre at Statistisk sentralbyrå faglig sett er en uavhengig institusjon, men underlagt de overordnede retningslinjer og finansielle rammer regjering og Storting til enhver tid setter for virksomheten.

Dette innebærer at:

- Statistisk sentralbyrå står for utforming av det samlede statistikkprodukt innenfor de retningslinjer og budsjetter som overordnede organer fastlegger.
- Statistisk sentralbyrå fastsetter de statistiske metoder som skal legges til grunn ved utarbeiding av en gitt statistikk.
- Statistisk sentralbyrå har ansvaret for statistikken som publiseres, og når den skal publiseres.

Internasjonalt samarbeid – EØS

EFTAs High Level Steering Group bestemte på møte i desember 1989 at statistisk samarbeid skulle inkluderes i Oslo-Brüssel prosessen. Under forberedelse til forhandlinger om EØS-avtalen hadde EFTA etablert fire arbeidsgrupper, og statistikk ble lagt til Working Group on Flanking and Horizontal Policies. Fra juni 1990 ble disse arbeidsgruppene erstattet av forhandlingsgrupper. EØS-avtalen som trådte i kraft 1. januar 1994, utvidet og formaliserte samarbeidet mellom EU og EFTA for de aller fleste statistikkområder.

Det ble utarbeidet et felles statistikkprogram for EØS-området, som forutsatte omlegging av den nasjonale statistikken for å øke sammenligningsmulighetene på tvers av landegrensene. Statistisk sentralbyrå deltar fullt ut også i de overordnede komitéene og arbeidsgrupper i Eurostat, som er EUs statistiske kontor. I 2000 deltok SSB på 139 møter i Eurostat. Statistisk sentralbyrå betaler kontingent for å delta i det statistiske samarbeidet. Denne dekker utgifter ved å inkludere norsk statistikk i Eurostats databaser og publiseringsvirksomhet. I tillegg har SSB egne eksperter som arbeider i Eurostat.

Internasjonalt samarbeid – statistisk rådgiving

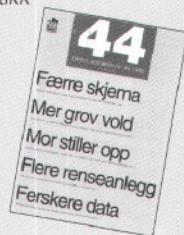
Det har over lang tid foregått internasjonal statistisk rådgiving på ulike statistikkområder, kanskje særlig på nasjonalregnskapsområdet. Over tid har etterspørselen etter rådgiving økt betydelig, og i 1995 ble det etablert en egen enhet for dette arbeidet i Statistisk sentralbyrå. Hovedvekten ligger på assistanse til UD/Norad i forvaltning og faglig bistand til ulike statistikkområder, og på ulike institusjon-til-institusjon-prosjekter.

1991 Svein Longva utnevnes til adm. direktør

Svein Longva

1992 Statistisk ukehefte blir Ukens statistikk

1993 Ny grafisk profil innført for SSBs produkter

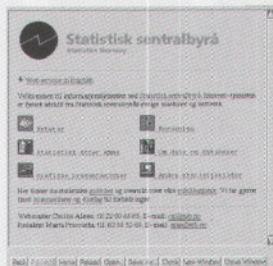
Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

1994 EØS-avtalen

Ny leder i SSBs styre:
Direktør Åge Danielsen

SSB-Oslo flytter fra Dronningensgt./Skippergata til nyrestaurerte lokaler i Kongens gt. 6

1995 www.ssb.no etableres

1996

Langtidsplaner – strategiplaner

I langtidsplanene har Statistisk sentralbyrå helt siden 1949 lagt stor vekt på å tilpasse utbyggingen av offisiell statistikk til de nye kravene som fulgte av samfunnsutviklingen. Den siste langtidsplanen dekket perioden 1987 til 1990. I 1991 ble det for første gang utarbeidet en strategiplan som kom i stedet for ny langtidsplan. *Strategiplan 1991* – var retningsgivende for arbeidet i Statistisk sentralbyrå til det i 1997 ble utarbeidet en ny strategiplan, som blant annet la stor vekt på elektronisk publisering, elektronisk datainnhenting, og utbygging av tjenestestatistikk. I løpet av 2001 vil det foreligge utkast til ny strategiplan som skal gi retningen for arbeidet i de første årene i det nye århundret.

1997

Strategiplan 1997–

ble godkjent av SSBs styre våren 1997. Det var forutsatt at strategiplanene skulle ligge til grunn for de årlige virksomhetsplanene de neste 4–5 årene

Statistikkalender

En *statistikkalender* som gir brukerne informasjon om publiseringstidspunkt for SSBs statistikker, ble etablert fra januar 1997.

1998

Teknologiskiftet

I løpet av 1999 avsluttet SSB flytting av statistikkproduksjonen til ny teknologisk plattform, og overgangen til 2000 gikk problemfritt. SSBs hovedstrategi for å takle overgangen til 2000 var å flytte alle resterende statistikk-systemer fra IBM stormaskin over på servere i nettverk. Alle prosjekter ble i hovedsak gjennomført som planlagt, og SSBs stormaskin ble stoppet for godt 30. desember 1999 etter 40 års drift, på forskjellig eksternt og eget utstyr.

Dagens statistikk lanseres 15. juni

1999

Jordbrukstelling: 71 795 gårdsbruk. Ett av to gårdsbruk nedlagt siste 30 år

2000

The screenshot shows the Statistisk sentralbyrå website interface. The main content area features several news items with headlines and brief descriptions:

- Statistikk etter emne**: State 14 dager, Fra A-Å, Kommuner.
- Ses**: [Empty search box]
- Forskning**: Publikasjoner, Om SSB, In English.
- Veitrefskutter med personellene, 2000**: Flere alvorlige trafikkskader. 9 440 trafikkulykker ble rapportert politiet i 2000. 341 personer mistet livet og 11 062 kom til skade. (14.05) Les mer?
- Arbeidskontor, 2000**: En halv million tapte arbeidsdager. I løpet av 2000 gikk nesten 607 000 arbeidsdager tapt i forbindelse med arbeidsforstyrrelser. Dette var langt flere enn ved halvdekket i 1999, da var det kun 206 000 arbeidsdager gikk tapt. (18.05) Les mer?
- Omsetningsstatistikk**: Lendte omsetning innen industrien i perioden januar til desember 2000 omsette industrien for 471 milliarder kroner. Dette var en lag som i 1999. Når omsetningen på nye og påbeholdte og kraftig økning i produksjonen, ble samlet omsetning 21 prosent høyere i 2000 enn året før. (16.05) Les mer?
- Grueteromskapsstatistikk**: Kraftig auke i skatteinntektene. Fra januar til og med april 2001 er det til sammen betalt inn mer enn 157 milliarder kroner i skatt. Dette er en auke på 40 milliarder, eller 44 prosent. (18.05) Les mer?
- Geløvsregulering**: Færre innvandringer i første kvartal. Færre innvandringer og flere avhendinger betalt ut av rettshvervingen ble utført i første kvartal i 2001. I første kvartal i 2001 var samlet kvartal for færre delte resultater i at befolkningsstatistikk ble betalt 7 700 løvere. (18.05) Les mer?
- Akronstatistikk 2000**: 13,6 liter vin per person. I løpet av året ble det drukket i gjennomsnitt 13,6 liter vin i 2000. Dette er 1 liter mer enn i 1999. I 1999 ble det drukket i gjennomsnitt 12,6 liter vin i 1999. (14.05) Les mer?
- SSB-magasin**: Kjører du Porsche eller Lada? 50 som stoffsymbol grenses statistikk og antropologi i sine filmer av SSB-magasin. Andre saker: radiolydning med historisk selskapet i Norge og Europa. (11.05) Les mer?

The sidebar on the right contains a list of navigation links:

- Hylder en øst
- Kommende statistikk
- Beregnet perspektiv
- Statistikkspør
- Lenke til andre
- Statistikkbanken
- Hvordan bruke
- Få en kopi av brosjyren 5. november
- Bokprosjektprosjekt
- Økonomiske nøkkeldata og prosjekter

At the bottom, there is a section for "Mandag 21.05. 09:00 klokke" with links to:

- Arbeidsstatistikk og arbeidsstatistikk og utdanning
- Ergonomistatistikk
- Utdanningsstatistikk, Utdanningsstatistikk
- Kursstatistikk

Boligadresseprosjektet

Høsten 1999 vedtok Stortinget at det skulle gjennomføres et boligadresseprosjekt, med formål å gi alle boliger i landet en nøyaktig adresse. Boligadressene skal inngå i landets offisielle adresseregister GAB. Gjennom bolig-tellingen skal adressen knyttes til person og lastes inn i Det sentrale folkeregister. Når dette er gjennomført, vil det være mulig å produsere «tellingsdata» basert på registerdata.

2001 Folke- og bolig tellingen 2001
Persondelen gjennomføres som registrertelling. Bolig-tellingen foregår med skjema. Tellingsdato er 3. november

Arbeid med ny strategiplan settes i gang, *Strategi 2002*

125-års jubileet markeres med arrangement i Oslo Konserthus 8. juni

Jubileumsnummer av Samfunnsspeilet

Kilder

Historisk statistikk 1968, 1978 og 1994 (NOS XII 245, NOS XII 281, NOS C 188).

Statistisk sentralbyrå (1976): *Statistisk sentralbyrå 100 år. 1876–1976*, Samfunnsøkonomiske studier 28.

Gisle Skancke (1995): *Statistisk sentralbyrå Kongsvinger 1961–1995*, utgitt som eget hefte, Statistisk sentralbyrå.

Anders Nicolai Kiær (1897): *Den repræsentative Undersøkelsermethode*. Ny utgave 1997, utgitt som eget hefte, Statistisk sentralbyrå.

Erik Aurbakken (1998): *Den elektriske metoden kommer til Norge*, utgitt som eget hefte, Statistisk sentralbyrå.

Erik Aurbakken (1999): *Fra hullkort til PC*, utgitt som eget hefte, Statistisk sentralbyrå.

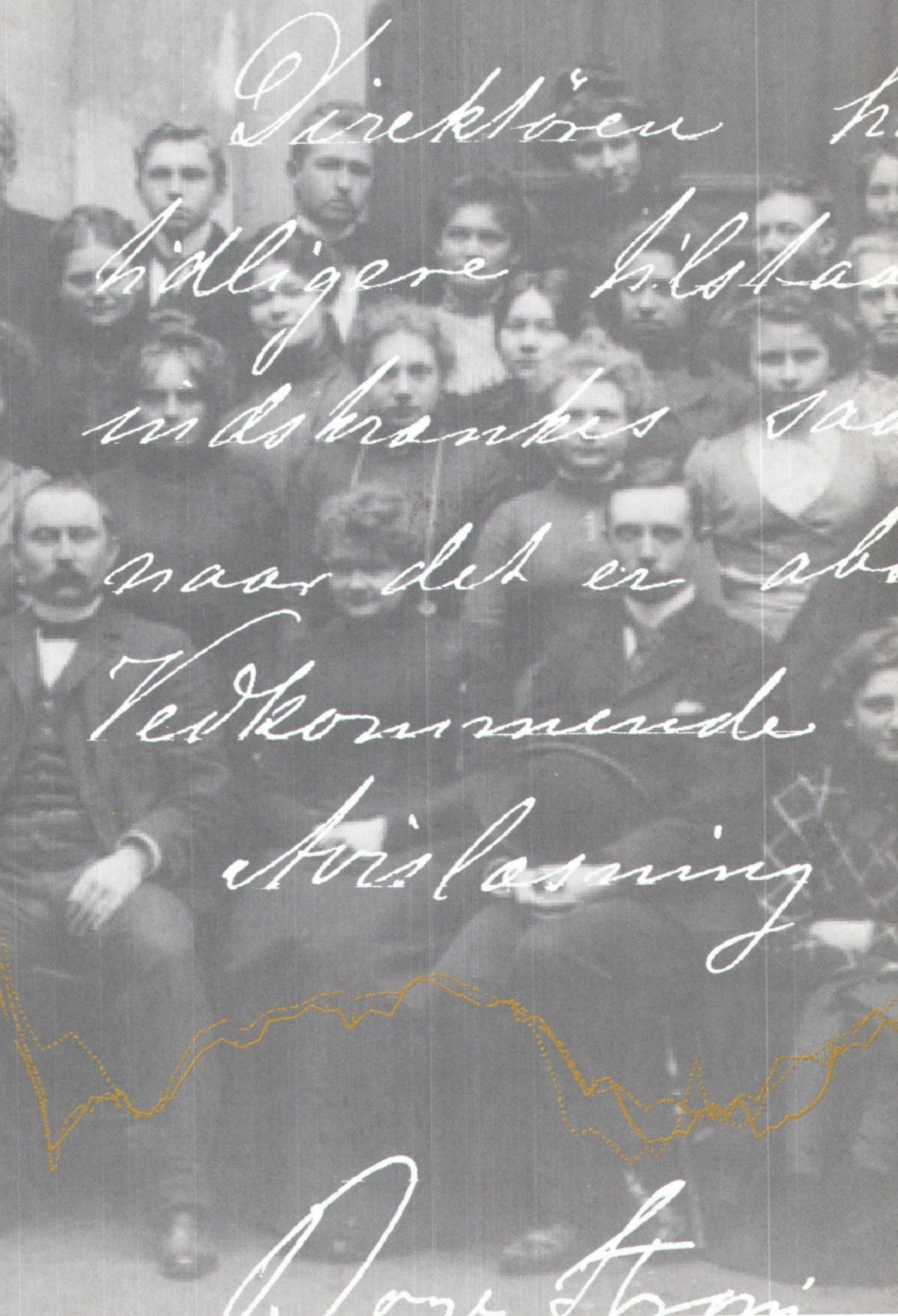
Olav Bjerkholt (2000): *Kunnskapens krav*, Sosiale og økonomiske studier 103, Statistisk sentralbyrå.

D. D. er det bestemt, at Bureauet Juleaften og
Nytårsaften lukkes Kl. 12 Fm., og at Personalit ierholder
en Fridag mellem Jul og Nytår, dog saaledes, at der
hver Virkedag maa være Nogen tilstede i Bureauet.

Damene fritages derhos for at møde Juleaften
og Nytårsaften.

21 December 1894.

A. H. Nier. N. R. Berth. Aug. Mohr.

Directoren h
hidligere hlsaa
in dskrankes sa
naar det er ab
Tetkommeride
Avislæsning

P. Lone Horn